Sayı: 56

Amcabey

İki harb esiri!..

Zafer

İLİM

FEN

IŞ Mİ VAR ?!.

Ticarette kalmadı insaftan biraz eser,
İnsafsızlar eline kalmakta da iş mi var?!.
Kuduran köpekleri, bağlamazlarsa eğer,
Onlarca, paçamıza, dalmakta da iş mi var?!.

Binbir dalavereyle çalıp halkın hakkını,
Gûya temin ederler günlük istihkakını!
Değiştikçe paraya, vicdan ve ahlâkını,
İhtikâr erbabınca çalmakta da iş mi var?!.

Zincirini koparan çıktıkça piyasaya,
Elbette kazanılan kolay sığmaz kasaya..
Onlar binlik sererken; önündeki masaya,
San'at ehline, yaya kalmakta da iş mi var?!.

Eskiden beğenmezken, âlâsını malların.
Şimdi kurt, maskarası oluyor, çakalların.
Ticaret kurtulmalı elinden, masalların,
Yoksa, Bitpazarından almakta da iş mi var?!.

Fiyatlar tırmandıkça böyle kolay, yokuşu;
Olmaz mı piyasada her gün; kadeh tokuşu?
Fakir bekliyedursun; gelecek diye kuşu;
Yetmezse; borç içine dalmakta da iş mi var?!.

İrfan ehli bağlarsa peştamalı beline;
Şaşmamalı hayatın gidişine; seline;
Ticaretin basmalı; beraber bam teline;
Çalışana her tel'den; çalmakta da iş mi var?!.

Bırak Sarıçizmeli, düşünme çok derinden!
Dünyayı oynatmaya yetmez gücün, yerinden.
O halde ne dursun? Vazgeçip kederinden,
Kendini bu devrana, salmakta da iş mi var?!.

SARIÇİZMELİ

İzmit, Sedat Onaran'a:

A. — Tahsil dereceniz Güzel Sanatlar Aakademisi resim şubesine girmiye elverişlidir. Ancak mektebin kayıtları kapanmıştır. Şimdi misafir talebe olarak girilebilir. Size burada daha fazla tafsilât veremiyeceğim. En iyisi Akademi idaresine bir mektup yazın, içine bir pul koyun, istediğinizi sorun. Umarım ki cevap verirler.

Haydarpaşa lisesi, Talât Tekin'e:

A. — Nasreddin hoca bir gün bir bakkala sormuş: «Şekerin var mı? — Var!.. — Unun?.. — Var!.. — Yağın?.. — Var!.. — Ne duruyorsun be adam, helva yapıp yesene!..» demiş. Sizin

de resime hevesiniz var, kabiliyetiniz de var, ne duruyorsunuz, Akademiye girsenize!.. Akademi tahsili karikatür yapmanıza da engel değildir!

Büyük müsabakamızda hediye kazananların isimlerini 11 inci sahifemizde okuyunuz.

Okuyucu istekleri:

Çocuk tiyatrosunda!..

(İstiyen: Mebrure Kuşaklı. İzmir)

25 İlkkânun 1943

İDARE YERİ :
Gağaloğlu, Halkevi sokağı
CUMHURİYET Matbaası

Posta kutusu: İst. 555
Telefon : 24290

AMCABEY

CUMARTESİ GÜNLERİ ÇIKAR
SİYASÎ MİZAH MECMUASI
Müessisi :
CEMAL NADİR GÜLER

Cilt: 3 – Sayı: 56

FİATI, HER YERDE
10
KURUŞTUR.

ABONE ŞARTLARI:
YURT İÇİ : Bir seneliği 500 Kş. Altı aylığı 250 »
YURT DIŞI : Bir seneliği 900 Kş. Altı aylığı 500 »

Dev boyası

Böyle baş, Böyle tıraş !

Bilmem çocuk kıyafetlerine dikkat ediyor musunuz?.,

Son zamanlara kadar tek sivrisi bulunan çocuk başlıklarında bir sivri daha belirdi. Eskiden bu külâhlarla masal cücelerini andıran çocuklar, şimdi tepelerinde sivrilen bu iki sivri kulakla, ayağa kalkmış kedi yavrularına benziyorlar.

Mevzu darlığına uğrıyan muharrirler, arasıra, sokaklarda kayış tasmalarla gezdirilen çocukları kalemlerine dolarlar, insan yavrusuna hayvan muamelesi etmenin «terbiyevî» zararlrına işaret ederlerdi!.,

Karanlığa atılan kurşunlar gibi, bu tenkitlerde hiç bir zaman hedefini bulamamış olacak ki, çocukların başına iki tane de kulak ilâve edildi!. Levhanın tamam olması için bir kuyruk eksik!..

Modaya biçim verenlerin, devirlerin ihtiyaç ve zaruretlerinden ilham aldıklarına göre, ortaya böyle tasmalı, kulaklı bir moda çıkaranların da elbet bu devrin olaylarından ilham ve tesir adıklarına şüphe edilemez.

Yirminci asır medeniyeti insanlıkla ilgisini kestiği nispette modası da elbette insanlıktan uzaklaşacaktır!.. Böyle başa, böyle traş!..

Yabancıya hayranlık

Şu Avrupa hayranlığını üstümüzden atamadık gitti!..

İşin garibi, edebiyatımızda bile köprübaşı tutmuş olan bu hayranların yanıbaşında bir de Bulgaristan hayranları vardır. İkide bir bu duvar bir komşuyu anarlar:

— Şu Bulgaristana bakalım da ibret alalım!..

— Bulgarlar o işi şöyle yapmışlar, biz de öyle yapalım...

—Falanca işin nasıl yapıldığını git de Bulgaristanda gör...

Bu, kendini tanımıyan veya tanımaya tenezzül etmiyen münkirlere verilecek cevap çoktur. Fakat biz sadece şunu söyliyelim ki, hiç kimseden ders ve örnek almadan tarihin en eşsiz bir devrimini yapan Türk milleti, adını yüz yıllar boyunca yaşatmak çin hiç kimseden ders veya örnek almıya muhtaç değildir.

Avrupadan bu yüz çevirme isteği yanlış anlaşılmasın. Bu istek, «güzele, iyiye, doğruya» karşı bu milletin yüreğinde yanan hasret ateşini durmadan söndürmiye savaşmış koyun gözlü yobazın gönlüne ümit vermesin!.. Sanmasın ki biz Avrupadan yüz çevirmekle onun derin ilminden, ileri tekniğnden, ölmez değerinden de yüzümüzü çevirmek istiyoruz.

Hayır!.. Hangi batağın içinde bulunursa bulunsun, bilgi ve değerin vurgunuyuz. Bizim can düşmanımız kendi köklü medeniyet ve kültürümüzü seçemiyecek kadar gözleri körleten, benliği küçülten yabancı hayranlığıdır.

Zenginler mahallesi

Eğer mahallenizde komşularınızın çoğu sizden zenginse, hiç durmayın, ilk fırsatta halinize uygun bir semt bulup göçün!.

Gerçi varlıklı bir mahallede, çoğu zengin komşular arasında yaşamanın bir başka keyfi vardır. İnsan tasalı, asık suratlardan ziyade neşeli yüzler görür! Sıska, avurtları çökük, rengi soluk yüzlerden çok, yanakları al al, gerdanı lop lop, ensesi kat kat, kanlı, canlı çehreler seyreder!.. Kulaklarına karı-koca dırıltısından fazla kahkaha ve musiki sesleri gelir!.. Ciğerleri torik kokusundan çok pirzola kokusile dolar!.. Ve nihayet «komşuda pişer, bize de düşer!» teselisile avunur!..

Fakat bütün bu iyiliklerine karşı öyle bir kötülüğü vardır ki, düşman başına!..

Günün birinde, evinize dönerken bakkaldan bir kilo makarna, yahut bir kilo şeker almayı düşünürsünüz Fakat ya elleriniz doludur, ya paranız kıttır. Bu işi yarın akşama bırakır, bakkalın vitrinindeki makarnalarla şekerleri selâmlar, geçersiniz.

Ertesi akşam eve dönerken bir de bakkala uğrarsınız ki makarnaların yerinde yeller esiyor, şeker sandıkları bomboş!.. Nereden, hangi şom ve kuruntulu ağızdan çıktığı belli olmıyan bir fısıltı mahalleyi dolaşmış, makarnanın vesikaya bineceği, şekerin pahalanacağı haberi kulaktan kulağa yayılmış ve dün akşam selâmladığınız makarnalar, şekerler, yanlarına unları, pirinçleri, çayları, kahveleri de katarak 24 saat içinde sır olmuşlardır!..

Gittikleri yer malûm: Zengin komşuların kilerleri!..

İkide bir böyle, eller böğürde kalmaktansa, zenginler mahallesinde oturmamak daha iyi değil midir?..

AMCABEY

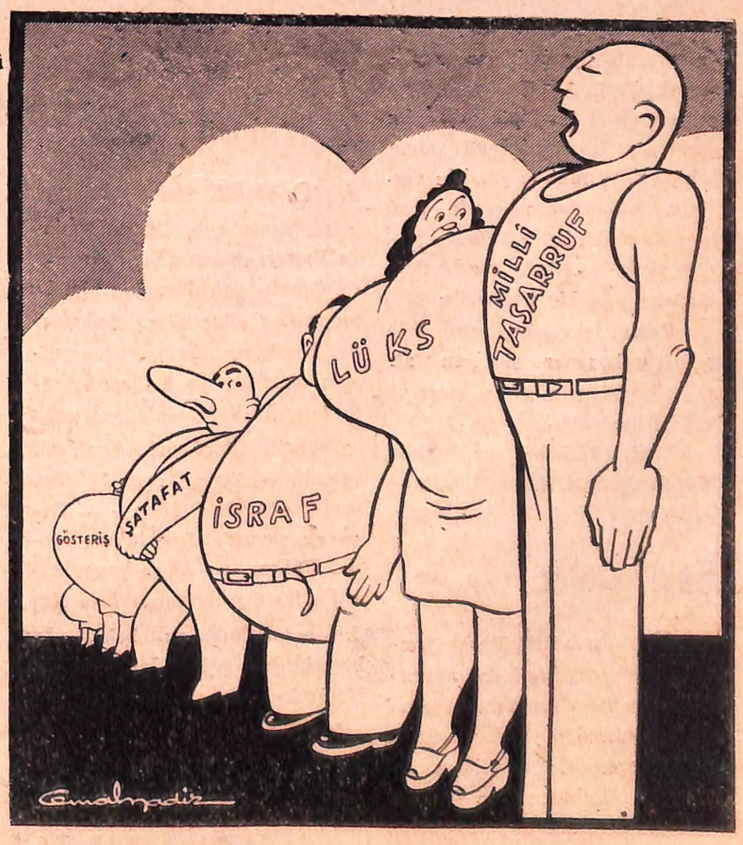

Millî tasarruf — Bana bak hizaya geeeeeeel!..

ANKARADAN

Gazetesine göre...

Hariciye Vekâleti, son günlerde gazetecilerin hücumuna uğradı. Bizim gazeteciler çıkıyor, müttefik devletlerin muhabirleri giriyor; onlar çıkıyor, mihver gazetecileri içeri dalıyordu!. Aldıkları cevapları bilmem amma sordukları sual pek acayip!.. Hele birisi «eski tarafsızlığınızı bir adım olsun yeni bir tarafa kaydırmış sayılır mısınız ? »diye bir sual sormuş. Baktım ki sualler bu halde soruluyor. Artık Amcabeyin bir şey sormasını lüzumsuz gördüm!.. Yalnız —adı lâzım değil— bir ecnebi gazeteciye şunu sordum: — Bir satır suale iki kelime cevap aldınız. Bu, gazetenizde kaç sütun tutar? — Gazetesine göre! diye cevap verdi.. Ne yalan söyliyeyim, Balık pazarında cılız hindileri üfürüp te şişiren madrabazlar gözümün önüne geldi!..

En önemli belge...

Geçen cumartesi, burada haftalık, siyasî bir gazete çıkmıya başladı. Adı Çankaya. Gerçekten güzel bir tipte çıkan bu gazetenin içinde değerli kalem sahiplerinin müh'm yazıları var. Hele Kahirenin, başarılı yeni bir adım olduğunu belirten yazıda şöyle bir cümle var ki Ankaranın tam bir ifadesidir:

«Bizim için daha önemli belge, sü'unlarımızı süsliyen ak saçlı, insan şefin, gülen mert ve asîl yüzündedir.»

Yeni refikimizi ve sahibi Namık Ambarcıoğlunu tebrik ederiz.

Eski günler..

Ankaranın Toplu iğnesinden, arasıra boş kalan sütunda, Selim Sırrı Tarcan, eski günlerden bahseden yazılar yazıyor. Üstat geçen gün, Abdülhamidin iftar dâvetlerinden ve kırmızı keselerle altınlar dağıtıldığından bahseden bir yazı yazdı. Kendisi, Mühendishanei berrii hümayunda talebe iken, dört defa iftarda bulunmuş ve dört defa altın diş kirası almış. Toplu iğne ertesi gün aynı yerde tarihî ve eski mısralarla meşgul oluyordu. Belli ki bay Tarcanın tarihî yazıları Toplu iğnenin ağzını sulandırmış!..

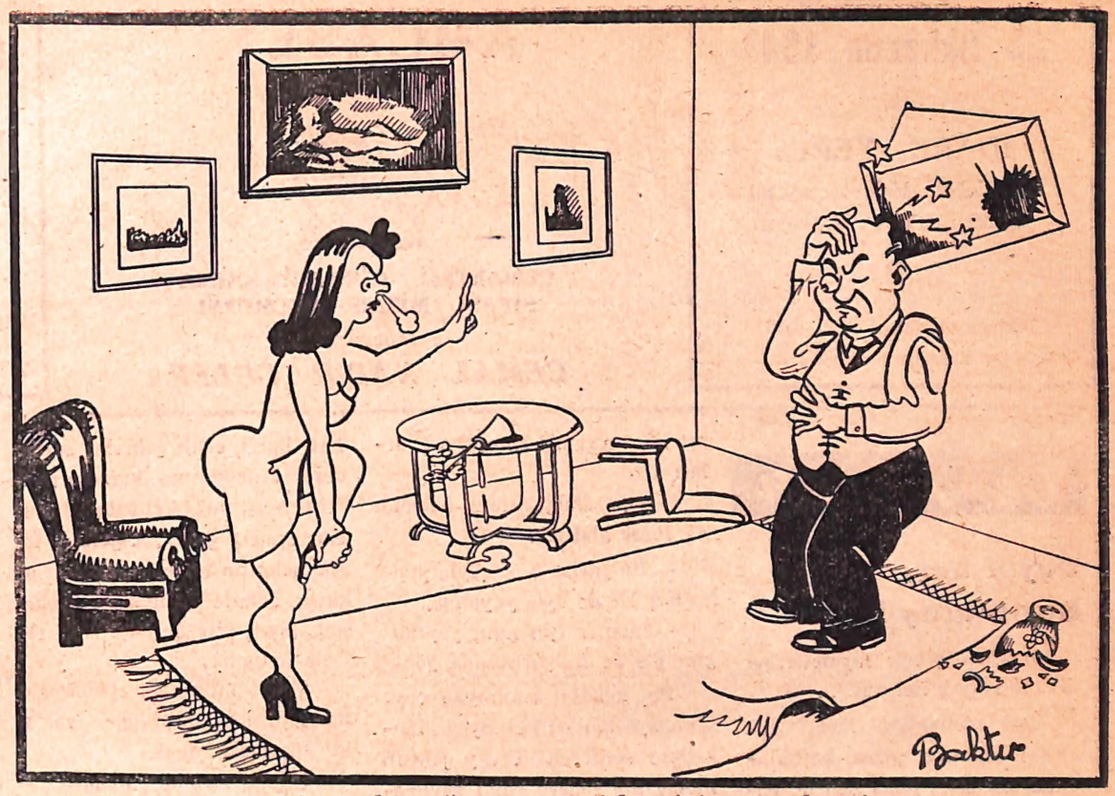

— Aman karıcığım vazgeç, iskarpinin parçalanır!..

Papa'nın karikatürü !

Evvelki hafta Ankaraya gelen Amcabeyin ilk sahifesinde, Papayı gösteren bir resim vardı. Otobüs yolcularından biri bu mecmuayı eline almış, bakıyordu. Yanda ve arkada oturan yolcular da üşüşmüş, bedava seyrediyorlardı. Yanımdaki yolcunun kucağında fıkırdıyan çocuk ta uzandı: — Bu ne resmi? diye sordu. «Papa!» dediler. « — Papa ne yapar?» diye tekrar sordu. Babası « — Sulh yapar inşallah!..» diye cevap verince otobüsün kalkmasını bekleşenler hep birden gülüştüler.. İhtiyar bir kadın iyice anlıyamamış olacak ki «ne oldu?» diye yanında oturana sordu. O zat da « — Amcabeyin babası sulh yapıyormuş!» dedi. Bu sefer herkeste bir kahkaha!..

Papanın kendisi sulh yapmıya muvaffak oldu mu, olacak mı bilmem amma, karikatürü, ortalığı biran, neşe ve kahkahaya boğdu!.. Eksik olmasın!

ANKARALI AMCA

«Amcabey» in her bayram, binlerce yeğeninden aldığı tebriklerden biri!..

Cemal Nadir'in
DALKAVUK
Karikatür albümü
bitmek üzeredir.

KORKU!..

Merhum Ahmet Rasim bey, Sabah gazetesinde muharrirlik ettiği sırada Abdülhamit saltanat sürmekteydi. Ramazan ayına yaklaşan günlerden bir gün, atlı bir saray zabiti matbaaya gelmiş, Ahmet Rasim beyin mabeyinden çağırıldığını bildirmişti.

Kimbilir hangi yazısının hangi satırından ters bir mâna çıktığını düşünerek sürgün ihtimallerile soğuk ter döken muharrir, bu vakayı şöyle anlatırdı:

— Meğer ramazanda dinî yazılar yazmam için ihsan çıkmış. Mabeyinden onu vereceklermiş. Fakat, verilen kırmızı keseyi acele ile cebime yerleştirirken tekrar geri almasınlar mı?.. Şaşırdım. Meğer bunun da bir âdabı varmış: Kese evvelâ bir kaç kere öpülüp başa konacak, ondan sonra cebe indirilecekmiş!.. İçinde tam yirmi beş sarı lira bulunan bu kesenin tekrar geri alınması korkusu, doğrusu, davet sırasındaki ilk korkuyu bastırdıydi..

Amcabeyden rivayet

İTİBAR!

Nüfus memuru elindeki istidayı okuduktan sonra gözlüğünü alnına kaldırdı, karşısında süklüm püklüm duran adama sordu:

— Durup duruken neden soyadını «Lüks» yapmak istiyorsun?..

İstida sahibi iki omuzunu kaldırıp boynunu çarpıtarak:

— Ne yapayım, dedi, karımın yanında belki biraz itibarım artar!..

DAHA MÜHİM!

Baylar salonun bir köşesinde politikadan bahsederlerken bayanlar başka bir köşeye toplanmışlar, tatlı tatlı konuşuyorlardı. Bu cıvıltıya dayanamıyan baylardan biri kadınların yanına gitti:

— Korkarım, siz de politikadan behsediyorsunuz! diye lâfa karıştı. Cıvıldayanlardan bir kumral güzeli:

— Hayır, dedi, bizimki daha mühim: Mevsimlik bir roptan bahsediyoruz!

EYVAH!..

İki yolcu. Biri bıyıklı, biri gözlüklü. Tramvay durağında bekliyorlar. Gözlüklüsünün elinde bir gazete. Siyasî haberleri süzüyor. Rus-Çek anlaşması ve Polonya hudutları meselesini okuyunca: — Eyvah, dedi, Avrupa haritası yine değişecek!..

Arkadaşı hayretle gözlerini açtı: — Sana ne?..

— Bilmiyor musun yahu, coğrafya öğretmeniyim!..

ÇİVİ!

Gecenin ayazında balkona çıkmış mehtap seyrediyordu. Karısı seslendi:

— İçeriye gir yahu, çivi keseceksin orada!

Bayın, çivi fiatlarından haberi vardı:

— Nerede bende o talih karıcığm, diye cevap verdi.

DALKAVUK!

Server Bedi, Cemal Nadirin «Dalkavuk» karikatür albümü hakkında yazdığı bir fıkrada, karikatüristin bu tipi acemi dalkavuklardan seçtiğini, usta dalkavuğun kurnaz ve zekî olduğunu belrtiyordu. Osman Nebioğlu:

Zannetmem, diye bu fikre itiraz etti kurnaz ve zekî olan insan dalkavukluğa tenezzül etmez!..

ANTİKA!

Arasıra çarşıya, bedestana uğrar, antika parçalar toplardı. Bir gün yine tanıdığı dükkânlardan birine girdi:

— Kelepir parça var mı?.. diye sordu. Antikacı yağlı müşterinin kulağına yaklaştı:

— Efendimize lâyık bir antika değil ama, 938 modeli âlâ bir Avrupa haritamız var!.. diye fısıldadı!

DELİ KIZ!

Dursan biraz, koşmasan;
Dah dah dah dah deli kız!
Beni görüp coşmasan,
Ah ah ah ah deli kız!..

Güzelsin, sevimlisin;
Hem de şık giyimlisin,
Fakat fazla delisin,
Vah vah vah vah deli kız!

Dünya sana mı tasa?..
Vız gelir dünya dursa;
Gülersin ne olursa,
Kah kah kah kah deli kız!

Haydi biraz yakın gel;
Aman ne ince bu bel?..
Vücudun da çok güzel,
Hah hah hah hah deli kız!

Gelse, konuşsam derim,
Seni ben çok severim,
Seni görmek isterim,
Kâh kâh kâh kâh deli
kız!..

KÜLHANİ

EKMEK..

En çok içerlediği şey ekmeklerin kâğıda sarılmadan halka verilmesiydi. Geçen gün bir fırından ekmek alırken yine titizlendi ve fırıncıya bağırdı:

— Medenî Avrupa şehirlerinde ekmeği kâğıda sararlar!..

Fırıncı kös dinlemiş bir adamdı:

— Olabilir bayım, dedi, onlar bu gidişle ekmeği pamuklara da saracaklar!..

MAŞALLAH!..

Tahsildar, koltuğunun altında davul gibi şişkin çantasile müdürün karşısına dikildi:

— Yaz bunu böylece sicilime bay müdür, dedi, çantada tam iki bin beş yüz lira toplandığı halde ortadan kaybolmadım!..

Kan Tahlilleri!..

(Amcabey lâboratuvarından)

Burhan Feleğin kanı!..

Dr. Mahmut Ata ile Reşat Nurinin kanı!..

Reşit kardeşlerin kanı!..

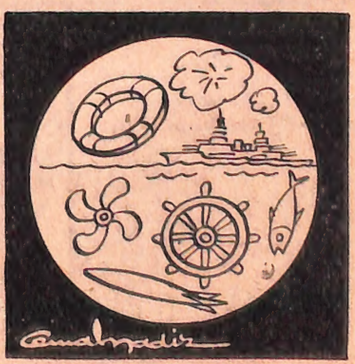

Abidin Daverin kanı!..

PORTRELER :

BEKÇİ BABA

YAZAN : MAHMUT YESARİ

Apartmanın kapısında bir ağız dalaşı var. Konu komşu da, — ne yapsınlar, seyir lâzım! — merak içindeler, kapılara, pencerelere üşüşmüşler.

Hadise, gayet sudan. Başı kasketli, beli tabancalı bekçi, alt katın yeni kiracısına:

— Aylık! diye dayanmış.

Kiracı, haklı:

— Biz, daha yeni geldik, bu, ne aylığı?

Bekçi, bekçi değil, zorba! Dayanıyor:

— Ben, apartmanın bu katından kira almadım. Siz vereceksiniz.

Kadıncağızın, evde kocası yok. Zorbaya nasıl meram anlatsın? Başım gözüm sadakası kabilinden çıkardı, yirmi kuruş verdi.

Bekçi değil, dedim ya! Kır serdarı. Parayı, geri itti:

— Sadaka mı veriyorsun? Biz, bu kattan her ay elli kuruş alırdık.

Kadıncağızın sinirleri kabarmıştı; kapıyı zorbanın yüzüne kapadı:

— Akşam, bizim efendi gelir, onunla konuşursun.

İster istemez, bugünkü bekçi tipi ile dünkü «bekçi baba» arasında bir mukayese yaptım.

Bekçi, bugün beli tabancalı, subay kemerli, yakası demir etiketli, ayağı tozluklu, -gûya!- modern bir tiptir.

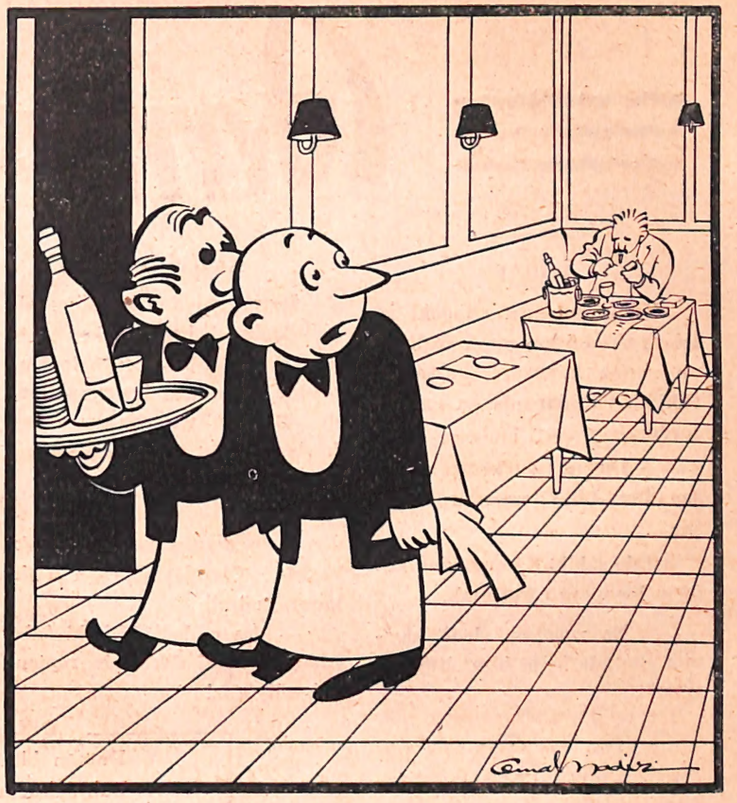

— Amma mirasyedi herif!.. Hem rakı içiyor, hem sigara...
— Durmadan da kibrit yakıyor!..

Fakat, «bekçi baba» evlerden, apartmanlardan çekişe çekişe pazarlık ederek aylık toplıyan bekçilerden değildi.

Vaktile, bekçinin, içtimaî hayatta mevkii vardı. Çocuklar, bekçi babadan korkarlardı. Yalnız çocuklar mı? Buyükler de, bekçi babadan çekinmez değillerdi.

Halbuki o, dünyanın en yumuşak başlı adamıydı. Onun, belinde tabancası yoktu. En sert kış gecelerinde, kara koyun postu gocuğunu sırtına geçirir ve ucu demirli lobut sopasını eline alır, sokakları dolaşmıya çıkardı.

O zamanlar, polis düdükleri ve polis yoklamaları yoktu. Bekçi baba, lobutunun demir kaplı ucunu taşlara vurarak, rasathaneden daha âyarlı, saati haberlerdi.

Evlerden, saatleri duranlar, âyarları şaşıranlar, kulak kabartırlardı:

— Sus ayol, şimdi bekçi geçecek, saati vuracak.

Bekçi baba, geçer, saat, acele âyar edilir:

— Biz, üç buçuk sanıyorduk. Üçmüş.

Evlerde eksik olmaz, ya torun, ya kerime, ya mahtum, bir çığlık koparır:

— Haminne dur. Bekçi, buçuğu da çaldı.

Bekçi baba, lobutunun demir uciyle saat başlarını tak tak vururken buçukları da, taşlarda sürüyerek hafifçe tıkırdatırdı.

Bekçi baba, mahallenin kilidi, küreği idi. «Ölünün vasisi, dirinin kefili», «hallâl-i müşkilât», «melek-üs siyane», ne derseniz deyiniz, o, idi. Mahallenin, ölüsü, dirisi, ona emanetti.

Yetim torununu alıp gece yatısı misafirliğe gidecek, -faraza- Şerife hanım, evinin anahtarını bekçi babaya teslim eder:

— Gelince alırız; sen, gözkulak oluver.

Bekçi baba, kalın kaşlarını çatarak, pos bıyıkları arasından ağır bir sesle cevap verir:

— Sen merak itma!..

Fıkara Şerife hanımın iki odalı kulübe azmanı evine gözkulak olmaktan ne çıkar!

Karşıki muhasebecilerin konağı da var. Tıklım tıklım eşya dolu. Mahalle konağının zenginliği, fıkara komşuların dillerinde destan!.. Muhasebeciler de yazlığa gidecekler mi, anahtarı bekçi babaya bırakırlar.

Bekçi baba, bu, bir değil, iki değil, üç değil, beş değil, emanet

(Arkası S. 8 de)

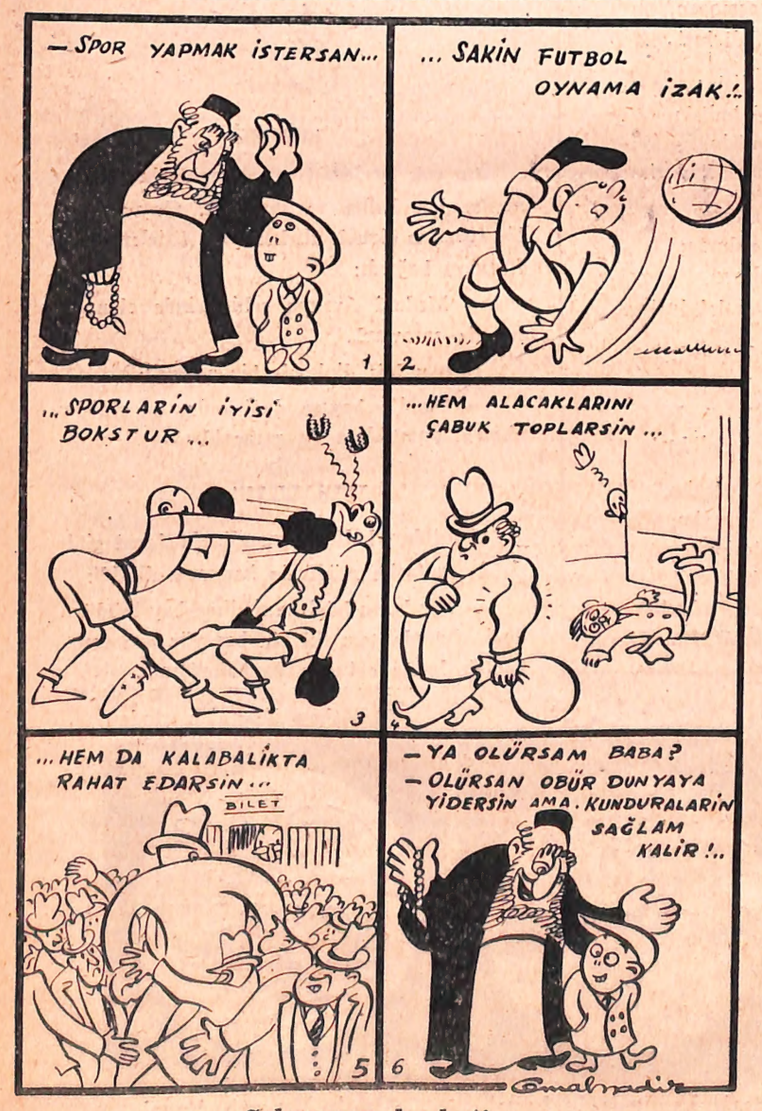

Salamonun dersleri!..

KİBRİTLER ARASINDA BİR SAAT

Yazan : PATAVATSIZ

Kibritler arasında bir saat!..

Kibrit ihtiyacını karşılamak için İsveçten kibrit getirildiğini elbet gazetelerde okumuşsunuzdur. İşte bu yabancı kibritlerden birile bizim yerli kibritler, geçen gün inhisar depolarından birinde karşılaştılar. Aralarında şöyle bir konuşma oldu:

İsveçli kibrit — Pardon monşer, siz kürdan mısınız?..

Yerli kibrit — Ne münasebet?.. Bu güne bu gün kibritim ben yahu!..

— Peki, neden başın yok?..

— Ben başıbozukum!.. Ama hepimiz böyle değilizdir. Bazılarımızın başı yerinde, bazılarımız da benim gibi sivildir!..

— Neden sizi aynı kutuya koyarlar?.. Siz ne işe yararsınız ki...

— Efendim, şu gördüğünüz başlı arkadaşlar yok mu, onların da sizin gibi adı kibrittir, ama aslına bakarsan kimi dinamite, kimi bombaya, kimi de obüse benzer...

— Allah Allah!.. Ne tuhaf kibritsiniz siz öyle!..

— Evet, biz öyleyizdir işte!.. Biz başsızlar, yani demin kürdana benzettiğiniz bizler onların aralarını bulmıya, barışı temine yararız. Yoksa maazallah, biz olmasak bir kutu kibritin bir sandık cephaneden farkı kalmaz!..

— Demek o kadar tehlikelidirler...

— Tehlike de söz mü?.. Aralarında öyleleri vardır ki kutunun kenarına sürtülünce patlar ve beş altı istikamete kıvılcımlar saçar!.. Onlar da gittikleri istikamette tekrar patlar ve bir kaç kıvılcım sıçratarak dağılırlar. İşte o sırada karşılarına çıkanların vay haline!.. Eşya mı olur, elbise mi olur, yüz mü olur, el mi olur, nereye yapışırlarsa hemen dağlarlar!..

— Korkunç!..

— Elbet korkunç!..

— Fakat böyle bir kibritle sigara nasıl yakılır?..

— Kibrit böyle olursa sigara yakılmaz tabiî. Kibrit yerine dinamit ateşlediğini gören parmaklar korkudan gevşer ve kbriti atarlar. Bir başkasını kutudan çıkarıp yakarlar...

— Hepsi öyle değil midir?..

— Hayır, biz bir kutuda kırk kişiyiz, kırkımız da başka başkayızdır. Meselâ kutudan çıkarılan ikinci kibrit de bir başka türlüdür, başı küçük, yani bir nevi «Mikrosefal» dır!.. Bu mübarek kutunun kenarına sürülünce öteki gibi patlayacağına «puff!» der, yanar, söner. Parmaklar onu da yere atar. Kutudan üçüncü kibriti çıkarır. Fakat bu da kutunun kenarına ilk sürtülüşte başı bir tarafa, göğdesi bir tarafa dağılır, yerlere düşer!.. Yakılacak sigara ağızda bekliye dursun, parmaklar dördüncü kibriti çakar. Bu sefer de kibrit istendiği gibi yanar, yanar ama neylemeli ki sapı yarısından kırılır, alev, sigaradan önce parmakları yakar!.. Tabiî onun da âkıbeti malûm!.. Beşinci davranışta sinirli parmaklara ya benim gibi bir başsızın, yahut da koca kafalı bir «Brakisefal» ın raslaması mukadderdir. Bu, benim gibiyse ne âlâ!.. Yakılma teşebbüsünden evvel yeri öper!.. Yok, başlılardansa vazifesini yapar.

— Hayret vallahi!.. Peki bunun için İnhisar idaresine şikâyet eden olmaz mı?..

— Ne şikâyeti dostum. Bura-

(Arkası S. 8 de)

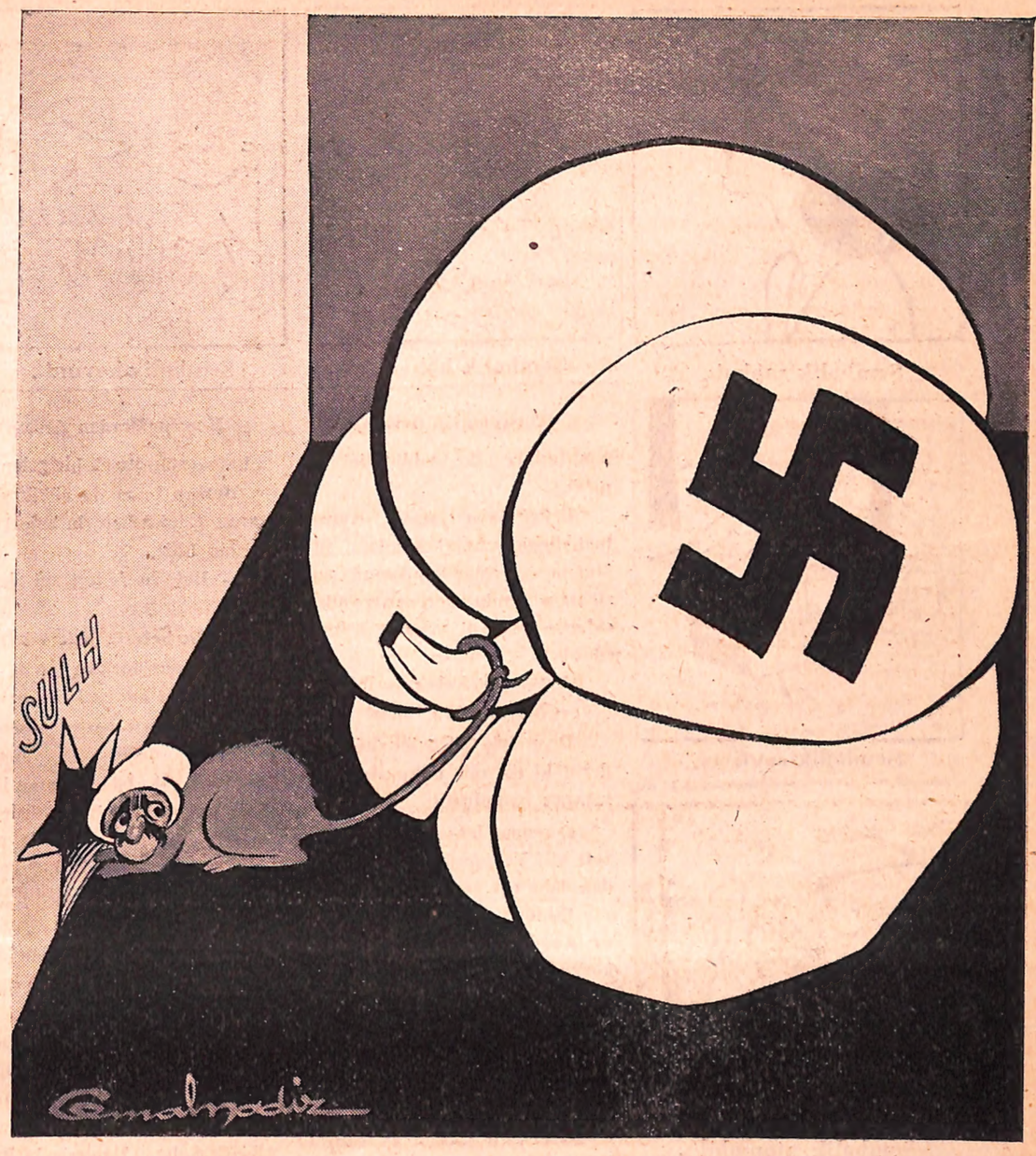

— Ah şu kuyruğumdaki...

«Yaratılanı hoş gör, yaratandan ötürü»
—Yunus Emre —

"Sembolik„ Bolluğu!

Sembolik şapka!..

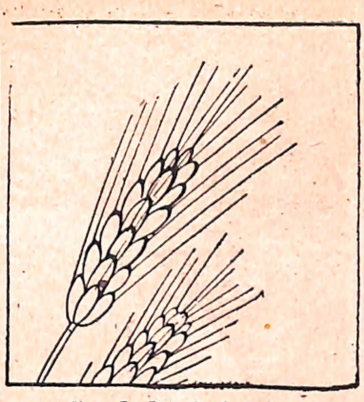

Sembolik kahve!..

Sembolik koyun!..

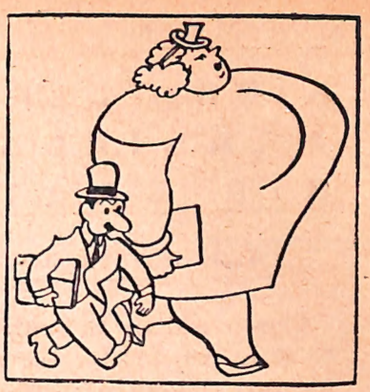

Sembolik koca!..

Sembolik sayfiye!..

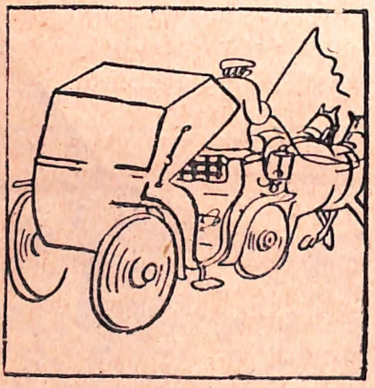

Sembolik otomobil!..

Sembolik şiir!..

Sembolik resim!..

(Portrelerden devam)

anahtarları bilir, sahiplerini tanırdı.

Bekçi baba, sessiz, cansız mahallenin hareket adamı idi. Düğün evlerinin kapılarında inzibatı, o, temin eder, cenaze çıkan evlerde de ayni vekarla hizmet ederdi.

O, yangını haber verirdi:

— Yan.., gun.... vaaar!

Diye öyle göğüsten höngürderdi ki en ağır uykuluları sıçratarak uyandırırdı.

O zaman, bu ses, «alârm» işareti idi. Ve tecrübe düdüklerinden daha çok ses çıkarırdı.

Eskiden, «İstanbulun yangını, Anadolunun salgını» müthiş, korkunç şeylerdi. Bir yangında, bir iki ev yanmaz, bütün bir mahalle, hattâ bir semt, kül oluverirdi. Bir yangın, dört, beş mahalleyi tehdit ederdi. Sıçrıyan kıvılcımlardan, iki üç sokağı birden alevlerin sardığı görülürdü. Şehirde, kâgir, beton evler, hemen hemen yok gibiydi. Koca bir mahalle, yarım saatin içinde, çıra gibi yanardı.

Bekçi baba, kiraz mevsimi, zengin, zemaneye göre kibar azmanı konaklarına, odun yarmıya çağrılırdı. Bu, odun yarmak, bir marifetti. Çünkü, sobalık, çamaşırlık, mutbaklık, ayrı ayrı kesilecek. Şimdiki gibi elektrikli destereler yok, gırr! riye saniyede kasip atmıyor.

Bekçi baba, başına kırmızı benekli yazma mendilini sarıp aba ceketini çıkarıp da: Tuh! diye avuçlarına hohlayıp balta sapına yapışınca, sobalığı, çamaşırlığı, mutbaklığı, bir çırpıda çıkarırdı!..

Bayramlarda, en zenginden, en fakirine kadar, bütün mahalle, onu gözetirdi. Her evden, keselerine göre, yazma mendil, gömlek, arsımlarla basma ve para verilirdi.

O, mahallelinin, kendini sevdiğini, kendisine bağlı olduğunu bildiği halde, şımarmaz; kara kodan haline şükretmek bir gelenektir. Herkes buna da şükür der, oturur. Çünkü beterin beteri olduğunu bilir.

— Beterin beteri mi dediniz?.. Nasıl şey o?..

— Bu beterin beteri istifçilerdir. Günün birinde bir de bakarsın ki bir kaç açıkgöz, ortada ne kadar kibrit varsa saklamışlar. Sigara değil, soba yakacak bir kibrit yok. İşte o zaman kibritsiz kalanlar bizi dörtgözle ararlar. «Ah, kibrit olsa da patlasa, çatlasa...» derler!.. Fakat neden öyle derin derin düşünüyorsunuz?.

— Keşki buraya, sizin aranıza gelmeseydik, diye düşünüyorum!

— Kibrinize mi dokundu?..

— Hayır, halk bizi görünce size hor bakacak, diye korkuyorum. Çünkü biz pek uysal, uslu kibritlerizdir. Hepimiz biribirîmize benzeriz. Uslu, akıllı, yanar, söneriz. Ne patlarız, ne çatlarız!.. Ya sizi gözden düşürsek?..

— Merak etme aslanım, merak etme!.. Halk sizin gibi derli toplu, uslu, akıllı kibritleri kibrit yerine saymıyacaktır ki!.. Her gün ellerde dolaşacak olanlar yine bizlerizdir. Sizi süs, eğlence, hattâ lüks yerine kullanacaktır!.. Selin gidip kumun kalacağını bilir, bize hor bakmaz!,

PATAVATSIZ

(Konuşmalardan devam)

yun postu gocuğunu giyer,, ucu demirli lobutu ile, saatleri, dakikaları vurarak mahallenin sokaklarını, kışın en dişlek gecelerinde bile, hiç şikâyet etmeden dolaşırdı.

Onun, belinde tabancası yoktu. Fakat, onun sopasının sesi, hırsızları, serserileri, çakaralmaz tabancalardan daha çok korkuturdu.

«Bekçi baba», cana yakın, babacan adamdı!

MAHMUT YESARİ

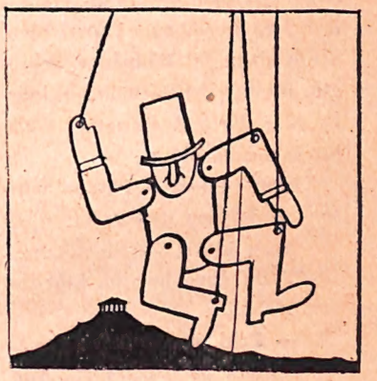

Sembolik devlet!..

Sembolik gıda!..

Sembolik gazete!..

Sembolik kundura!..

Amcabey'in
Mizahî Romanı : 25

Banker Arif!

Yazan : SERMET MUHTAR ALUS

Burun köküne yanaşık gözler, hâşâ min huzur, maymununkine benzer; doğrusu da pek hoş kaçmaz. İneklervari fazla ayrık gözler çehreye ne kadar bed giderse yakınları da o kadar, belki daha ziyade berbattır.

Tazeninkilerde bu aykırılık yoktu. Çok parlak, çok civelektiler. Kimsede görülmedik bir cazibe, bir mıknatıs ile Bankeri cezbetmiştiler. O banker ki, -eski tâbirle- küp üstünde oturan, icabedince keyfi azizi için ellilik, yüzlükleri fedaya hazır olan, yine arzusu veçhile gönül avutamayıp iç sıkıntısından bunalan bir Karundu.

Bedriye hanımdaki kaşların, gözlerin yamanlığını söyledik. Geri taraflara gelelim:

Çehre beyazlıktan yana beyaz, topluluktan yana toplu. Burun, siyahî araplarınkine andırışlı; ağız büyükçe, dişlerin bazısı altın kaplama. Gerek gerdan, gerkse dekolte yakadan görünen sine dolgun.

Hemen hemen boy-beraber olacak evlât yetiştirmiş; tabii yavrusunu emzirmiş; belki de bir kaçını daha dünyaya getirip masum masum cennete uçurmuş. Sutiyen mütiyen kullanacağı şüphesiz.

Gelgelelim boyu kısacıktı ve şişmanlığından dolayı -eski tâbirle- ulema beygiri gibi yusyuvarlaktı. Halbuki yaratanın hikmetinden sual olunmaz, kolları yine maymun gibi upuzun; elleri bekâr çamaşırı yıkayanlar gibi yamrı yumru, ayakları Hırvat kadınlarınki gibi koskocamandı.

Yaşlı hanım nineler görseler hemencecik yapıştırırlardı:

— Vakıa kaşla göz, kusuru söz; buna amenna ama Karamusal sepeti gibi taze. Erkeğinin arkasına katılıp çarşıya marşıya çıksa, bir tarafta direk, yanında nokta. On rakkamı ayaklanmış, çarşı pazar dolaşıyor diye herkese eğlence sermayesi olur. Rabbim delikanlılarımızı böyle karıya düşmekten korusun!..

Hâlâ gözleri tavşan uykusu gibi aralık, göz bebekleri kirpiklerinin arasından misafir hanıma kayık Banker Arifin enginlere dalıp gittiğini gören Zihni bey, usulca dürttü.

Hiç oralı değil. Boynuna kolunu dolayıp kendine doğru çekti; kulağına fısıldadı:

— Sende bir acayiplik var birader. Yoksa rahatsız mısın?

O, yine kendini toplıyamıyor:

— Ha, ne dedin?

Arkadaşı fısıltıya devamda:

— Dalıp dalıp gidiyorsun, nen var Allasen? Bizbizeyiz; içimizde teklif tekellüflü, utanacak, sıkılacak kimse yok; binaenaleyh ehemmiyeti de yok amma bugün traş bile olmamışsın!..

Bankerin o anda eli çenesine, bıyıklarına gitti. Vakıa kösemsi, kılları seyrek, fakat tek tük mevcutlar diken gibi batıyor.

Birden rengi uçtu, kıpkırmızı yüzü sapsarı kesildi. Hacer kanapeden fırlar fırlamaz helâlî bez gömleğinin görünmemesi için, bir elile pijamasının göğsünü kapatarak, öbür eliyle kuşağı gevşemiş pantalonunu tutarak, paldır küldür içeri koştu.

Sanki on beş, yirmi adım ötedeki eve girince dışarıdan duymazlarmış gibi avaz avaz bağırtıda:

— Memnuneeee!.. Neredesin be Allahın kulu? Ulan beni rezil ve rüsvay ettiniz, yerlere geçirdiniz!.. Traşım bir parmak uzamış, suratım kirpi sırtına dönmüş. Görmüyor musunuz? Söylemek, çıtlatmak yok mu a mübarekler?

Kızının ne mal olduğu malûm. Onda da çıngır çıngır karşılık:

— A a a!.. Öp babanın elini. Papucu büyüğe okun bari. Elin şırfıntı yangabozuna kendimi beğendireceğim diye için oynamıya başladı, fitili aldın, tutuştun galiba? Eski zamanın yangın köşlüleri gibi nâra atıyorsun!..

Bu konuşmaları bahçede, ceviz ağacının altındakiler tamamile işitiyor, Zihni bey kiskis gülerek,

— Bankerimiz ömür adamdır vesselâm. Vallahi billâhi hem dobra dobralık, hem babacanlık, hem de şekerlikten yana dünyada bir tanedir!. diyerek içeriden gelen seslerin işitilmemesi için lâf yakası açıyor; Süleyman bey:

— Çok doğru süyleyorsun kardeş. Arifçiğin eşini emsalini ne buralarda gördüm, ne de bizim

— Arkası var —

AK'LA KARA

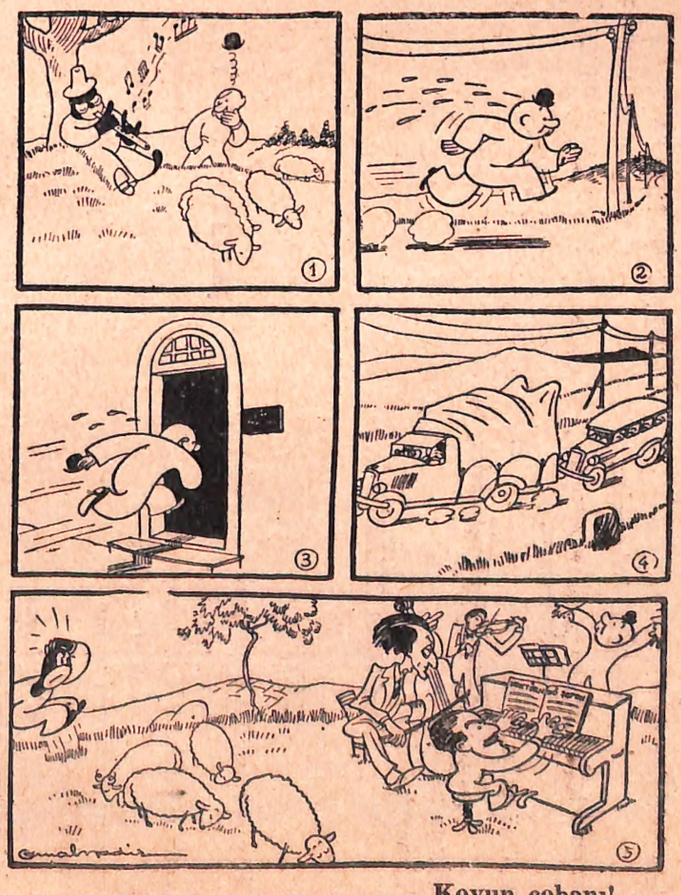

Koyun çobanı!..

KİRALIK SAHİFE

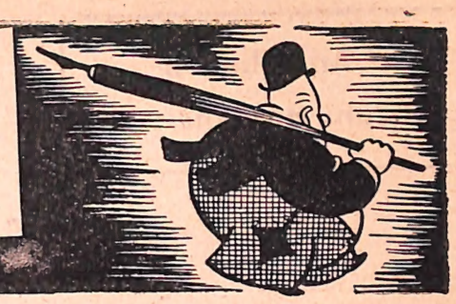

Bu haftanın kiracıları: **Orhan Veli Kanıt, Oktay Rifat Horoz, Âsaf Hâlet Çelebi**

KARGA

Hiç bilmediğim bir şeker yemek isterdim
Fakat naneye benzemesinden korkuyorum
Niçin saçımı çekiyorsun karga?
Ben sana ne yaptım?
Sen her gün gak diye ötüyorsun
Ben her gün çak diye çakıyorum
Yanmıyor kibritim!
Yanmıyor kibritim!
Dünyaya benzememiş...
Kargalar şahit,
Kargalar şahit,
Saksağanlar avukat
Ben kibritimi isterim!
Ben kibritimi isterim!

Orhan Veli KANIK

KADIN

Neden kadın deyince
Hatırıma bacaklar gelir
Ve açık deyince etek?
Mart deyince kedi
Kart deyince dişi
Ve neden beni seyrmez
Karşı apartmandaki şeri?
Ve kış gelince
Sobalar yanar?

Orhan Veli KANIT

MERSİYE

Akşamları boza satardı
Gündüzleri kâğıt helvası
Dondurmacı Recebi
İşkembeci Şabanı severdi hayatında;
Ağaçlardan Kavağı severdi,
Nargileye meftundu.
Bayramdı adı,
Karısınınki Arife
Sizlere ömür, ona rahmet
İşkodralıydı
Şimdi burada yatıyor!

Oktay Rifat HOROZCU

HAM HUM ŞARALOP

zebercedden sarayımda yedim
zencefilli hindiba,
zaterli ebegümeci
kimyonlu, tereli köfte
ve tarçınlı mahallebi
ham hum şaralop
ham hum şaralop
zebercedden sarayımdaki cariyelerim
badem gözlü
ve bal tenlidir
saçları kekik kokar,
ağızları karanfil
ham hum şaralop
ham hum şaralop

Âsaf Hâlet ÇELEBİ

HAMAM

Amatiyada hamam yaptırdım,
tepe camları zümrüdden
ve akiki yemâniden
ve kurnaları var necef taşından
takunyalarım sedefli
peştamalım sırmalı
hamam tasım altından
ve yakut kakmalı
kesem hind sofundan
sabunum halis Ayvalık
bu hamama girip yıkanmıyan alık
kama küt, kama pat
kama pat, kama küt.

Âsaf Hâlet ÇELEBİ

GAYIN

o başına musallat olmasaydı
ayın olurdun
başına musallat oldu da gayın oldun
reklâmı - kibar
başı sana benziyen ayının
havada burnu
el'amâaaan
çekti çıkardı oltasını
fırlattı köklere
oltayken balta oldu
meyan kökünе
sinameki yok göğsünün içinde
kök var. ..
ne kökü
meyan kökü
ağzını aç gayın,
oh... mis gibi karanfil kokuyor.

Âsaf-Hâlet ÇELEBİ

ÇİNGENELERİM

şehire inen çingenelerim
sulukulelidir.
ebegümeci, hindiba,
çengelsakızı satarlar.
yeşil otların içine gömülürler de
otları yemezler.
o otlar yavandır,
katırları yer.
falıma bakarlar da
yüzüme bakmazlar,
elime bakarlar da
ayağıma bakmazlar,
paramı isterler de
beni istemezler,
gönlümü çalarlar da
bana gönül vermezler,
ah bana ne oldu?
ah bana ne oldu?

Âsaf Hâlet ÇELEBİ

BÜYÜK MÜSABAKAMIZIN SONU

400 okuyucumuza hediye vereceğimizi bildirdiğimiz büyük müsabakanın sonunu ilân etmiye geçen sayımızda başladık. Geçen sayıda, en çok beğenilen destana rey veren (757) kişi arasından muhtelif hediyeler kazanan (100) okuyucumuzun adlarını bildirmiştik. Bu sayıda da en çok beğenilen karikatüre rey veren (813) kişi arasından seçilen (100) kişinin adlarını ve kazandıkları hediyeleri yazıyoruz.

(En çok beğenilen karikatür, Cemal Nadirin 50 inci sayımızın 4 üncü sahifesinde çıkan karikatürüdür.)

1 — Kadıköy, Mısırlı oğlu Mooisyadis a. 3/3. Üsteğmen R. Kıranbay. (Karikatüristin imzalı bir fotuğrafı.)

2 — Aydın, Ahmet Mutlu. 3 — Konya, Sadi Eren. 4 — Ankara, Niyazi Sezer. 5 — Fahri Tok, Elâziz. (Amcabeyin ikinci cildi.)

6 — İzmir, Telgraf kontrol şubesinde şef Server Ustaoğlu. 7 — Ankara, Orhan Atıl. 8 — İstanbul, Topkapı, Sacide Güleç. 9 — Ankara, Necmi Tuna. 10 — Fatih, Aydın Kut. 11 — İzmir, Cemil Atasev. 12 — Ankara, Alâeddin Soran. 13 — Kadıköy, Tuncay Okan. 14 — Adana, Cemal Ok. 15 — Amasya, Seniye Adil. 16 — Konya, Coşkun Afacan. 17 — Elâziz, Avni Sezengil. 18 — Bursa, Faik Okay. 19 Ankara, Semih Taşçıoğlu. 20 — Heybeli, Ahmet Tartar. 21 — Şişli, Emine Dinç. 22 — Kayseri, Salih Gönenç. 23 — Kadıköy, Tarık Tamer. 24 — Eskişehir, Niyazi Can. 25 — Hereke, Lemi Orhon. 26 — Aksaray, Muzaffer Seval. 27 — Ankara, Cebeci, Makbule Tansu. 28 — Aydın, Burhan Gören. 29 — Antalya, Nafia Şeşn. 30 — İzmir, Karşıyaka, Bülent Onurlu. 31 — Tekirdağ, Nuri Atıl. 32 — Samsun, Bekir Akyüz. 33 — Paşabahçe, Sami Akkan. 34 — Büyükdere, Huriye Kolbaşı. 35 — Ankara, Sabahaddin Çevik. 36 — Tarsus, Vefik Tez. 40 — Maçka, Metin Dağdakal. 41 — Diyarbakır, Aktay Mete. 42 — Afyon, Mehmet Göksu. 43 — Antakya, Adil Saygılı. 44 — Samsun, Kenan Atakan. 45 — Samsun, Mehmet Ali Baştan. 46 — Ankara, Sevinç Olcay. 47 — Ankara, Yenişehir, Haldun Birsin. 48 — İzmit, Nazike Temel. 49 — Sivas, Kemal Sağun. 50 — Erzurum, Riza Coruk. (Amcabeyin resmi ile süslü birer mendil).

51 — Ankara, YeYnişehir, Kavaklıdere Emniyet komiserliğinde 605 Talât Yüksel. 51 — Fatih, İskender aşa mahallesi Aile sokağı 12. Kemal Gürbay. 52 — Ankara, Yenişehir, Kerim Derin. 53 — Beğpazarı, İskender Kumrulu. 54 — Antalya, Faruk Şen. 55 — Çorlu, Sadun Arda. 56 — Nişantaşı, Sevim Aylâ. 57— Kadıköy, Ertuğrul Tan. 58 — Beyazıt, İhsan Gülen. 59 — Ankara, Hikmet Arık. 60 — Kütahya, Orhan Ersin. 61 — Afyon, Kerami Caner. 62 — Bolu, İbrahim Yücetürk. 63 — Nazilli, Besim Soner. 64 — Eyüp, Salâhaddin Ertan. 65 — Eskişehir, Sacide Tezcan. 66 — İzmir, Bedia Yamanlar. 67 — Biga, İhsan Barutçu. 68— Kasımpaşa, Hidayet Esen. 69— Zonguldak, Vahit Gülen. 70 — İzmir, Hasan Görgül. 71 — Adana, Rasim Erkman. 72 — Bursa, Nuri Çanaklı. 73 — Ankara, Nusret Tamol. 74 — Beylerbeyi, Cavit Ataman. 75 — Çanakkale, Nermin Bora. 76 — Mudanya, Hüsnü Gelgeç 77 — Beyazıt, Hadiye Tomris. 78 — Sirkeci, Hamit Uzunova. 79 — Muratlı, Hüseyin Dede. 80 — Çamlıca, Hilmi Davran. 81 — Pangaltı, Nebile Sevim. 82 — Sinop, Nihat Kanat. 83 — Antakya, Turhan Sivril. 84 — İnebolu, Mehmet Kemal Dalan. 85 — Ereğli, Baki Mengü. 86 — Afyon, Güzin Togay. 87 — Eskişehir, Ali Karaboğa. 88 — Ankara, Kemaleddin Savruk. 89 — Bursa, Nilüfer Akçalı. 90— Ankara, Kemal Ersoy. 91 — Giresun, Kâmil Kapanoğlu. 92 — Büyükada, Naile Elden. 93 — Bakırköy, Necati Dönmez. 94 — Kayseri, Davut Pamukçu. 95 — Suadiye, Betül Kocaday. 96 — Haydarpaşa, Sırrı Güvenir. 97— İnegöl, Besim Şamdanlı. 98 — Simav, Nezihe Diren. 99 — Tophane, Cavit Andır. 100 — Konya, Selâmi Yeşil. (Birer Amcabey kartı).

(Devamı edecek)

Sahibi: Sermet Muhtar ALUS
Neşriyat Müdürü: OSMAN N.
Cumhuriyet Matbaası İstanbul 1943

T. İŞ BANKASI
Küçük Cari Hesaplar
1944 İKRAMİYE PLÂNI
KEŞİDELER: 28 İk. kânun. 2 Mayıs, 25 Ağustos, 1 İk. teşrin tarihlerinde yapılır.
1944 İKRAMİYELERİ:

1 adet	ARSA (Ankarada Kavaklıderede 1024 M² - İmar ada No. 254 Parsel No. 3)		
1	»	2000 Liralık = 2000. — Lira	
3	»	1000	» = 3000. — »
4	»	500	» = 2000. — »
10	»	200	» = 2000. — »
10	»	100	» = 1000. — »
100	»	50	» = 5000. — »
150	»	25	» = 3750. — »
300	»	10	» = 3000. — »

Türkiye İş Bankasına para yatırmakla yalnız para biriktirmiş ve faiz almış olmaz, aynı zamanda talihinizi de denemiş olursunuz.

Amcabey

SİYASÎ MİZAH MECMUASI

Sayı: 56

Tarihin tekerrürü!..